

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 16. Január. 1788.

Mindenféle emlékezetesebb rövid Tudósítások.

A' múlt Szombaton a' Kolonai Papi Fejedelem Hertzeg *Máximilián*, Vasárnap pedig *Mária Kristina* Fő Hertzeg-aszszony és *Albert* Hertzeg a' magok lakások helyére indulván, Bétstől butsút vevének. Azt írják Ujj Palánkáról: hogy azon F. Ts és Királyi hajó, mely már fok esztendöktől fogva itt nyugszik, haszon vételre készítettett és már a' Duna vizének lett tethévé. Bétsben-is a' F. Monárkhának minden úi-készületei ugy vagynak, hogy a' Táborhoz való indulásának se napját sem oráját

nem tudhattuk. — A' Hadi Kántzellária és Posta hivatalbéli Tisztek az indulásra talpon állanak. — Hertzeg *Liktenstáin* Károly Ur helyett, ki a' Táborhoz menni neveztetett, távól létében Feldmarfal Lájdinánt *Tertzi* Ur lészzen Béts-várofsának Komendánfa. — Némellyek azt erőfitik, hogy a' F. Tsászár az Orosz Tsászárnénak megint 30-ezerből álló segittő Serget igért légyen; mely külömb külömb Régimentbéli 16. Pataliom gyalogságból, 3 Pataliom Gránátérosból és 8 Régiment nehéz Lovasokból fogna állani. — *Würtembergi* *Ersébet* Hertzeg afzszony az Orosz Tsászárnétól edgy oly drága *Tzobel* bundával mondatik meg-ajándékoztatottnak lenni, mely 20 ezer forintokra betsültetik. — A' Fő Hertzegnek és Hertzeg-afzszonynak honaponként a' Tsászári Kints-tárból 1000 arannyok vagyon. A' Meny-afzszonyi ajándék, melyrör a' F. Udvari Státus Kántzellárián edgy Végezés kézfittetett vala, mi légyen, még nem tudatik. — Bétsben 1787-ben születtettének 11.827-ten meg hóltanak 12,724-en: fel-nőtt emberek hóltanak meg 2482-en, fel-nőtt afzszouyok 2407-en, fiu gyermekek pedig 3804-en. Himlőbe hólt-meg 1367 személly, edgy 's más szerentsetlen történet által pedig 31. Ezen városban a' múlt esztendőben 353 rendbéli városi ujj hazafiak erőfsittettének-meg a' városi szabadsággal való élésben. Londonban születtettének tavaj 17,508-an, meg-holtanak pedig 19,349-en. — Bétsben azt bezzélik, hogy a' Muszka Udvar Pruszfiával, Ausztriának edgyet értése által edgyezésre lépett, melyszerént a' Király, a' mint a' szükség fogná kivánni, 30. 40. vagy 60-ezer fegyveres népet parantsolna a' Lengyel szélekre állani olly véggel, hogy a' Tsászárnénak segittségére minden szempillantásban kéfzék

fzek lennének- — Az Artilleristák Otsakovi Frantzia Fő-igazgatoja és más itten lévő Frantzia tisztek olly parantsolatot vettek a' magok Udvaroktól, hogy innen el-takarodjanak; mely nagy jele annak, hogy a' Frantzia Udvar a' Muszka Frigytől nem idegen. — Bétsben azt beszélik, és némely közönséges Levelekben-is olvashatni, hogy ama fok proba-követ ki-állott nagy vitéz Fő-igazgató Vezér *Laudon* edgy második F. Ts. és K. Tábornak, a' Török ellen Fő igazgatójává rendeltetett; ki azt nyerte légyen-ki a' Monárkhától, hogy a' hól a' szükség és jó-alkalmatosság kivánná ott az ellenséggel minden kéfedelmes másoknak való jelentése nélkül szemben szállhasson, és a' mi jobb azt tselekedhesse. Ezt eddig bizonyosnak állitják; de hogy ezen második Tábor a' Muszka-fergekkel öszve-foglalható legyen, és a' meg-nevezett Fő-Vezér alatt Bukovinából szálljon-bé Moldovába, edgyütt a' Muszka fergekkel, a' még nem egészen bizonyos. — A' Státus Kantzelláriusnak Fia Feldmarsal-lájdinánt *Kaunitz* fogja a' Morva és Tseh-országból a' Magyarországi Táborhoz rendeltetett *Tászar*, *Lásci*, *Laudon* és *Pallavitzi* Sergeinek első Bataliomjait igazgatni. — A' Bétsi Mézárosok a' napokban a' kegyelmes Monárkha eleibe menvén azon instálják vala, hogy engedne nekik Magyar-orzágról ökröket hajtani; mert különben minden orán hús-nélkül maradnának a' Bétsiek, nem lévén mit vágni. Mit felele erre a' bölts JOSEF? Az én népeim az ellenség' határ-fzélein éjjel nappal fegyverben vagynak, és valamint másoknak, ugy a' Bétsieknek-is békefségeket örzik, hogy ezek hát húst ehessenek illő és szükséges, egyenek a' Bétsiek Galuskát, Gombotzot. A' mi Városainkban és Helységeinkben mihelyt nem a'

szokott bővség-szerént vagyon az eledelre rendeltett dólgek' árra, mindgyárt szükséget kiáltunk, holott nálunk bővség vagyon moston-is fok idegen Birodalambéliekhez képest. Miolta a' Muszka a' Fekete tengeren az Ásiai gabonával kereskedőknek uttyát el-állotta és ezek Konstantzinápolyba gabonát nem vihetnek, fokkal nagyobb drágaság vagyon itten, mint nálunk; Molduvát és Oláh-országot pedig az itten táborozó Törökök csak nem egészfzen ki-üresítették; minden gabonát az itten épitetett Tárházokba takarítván. — A' Konstantzinápolyból közelebb érkezett Levelek-szerént - beteg a' Sultán! érzi a' fok bádgyat gyönyörűségnek terhes következéseit; noha maga-is az Europai böltsebb Fejedelmeknek szokása-szerént jelen kíván vala lenni a' maga Táboránál minden Török Tsáfzároknak szokások ellen. — Bizonyosnak etőfitik, hogy Bányalukánál 10-ezer és Travniknál 30-ezerből álló Török sereglett légyen őszve; melyre nézve a' mi ezer szunyadhatatlan szemű Vezéreink éjjel nappal szorgalmatos vigyázattal vagynak. — A' Törökről azt jegyzették-meg, hogy az Ánglus a' szemét bé-kötötte, a' Frantzia vezetgette, és a' fedelet JOSEF oldatta-le szemeiről; a' midőn már most csak fő-tsovállással jelenti, mitsoda szúros tövifsek közé vezetett, a' honnan lehetetlen lészzen magát férelem-nélkül meg-szabadítani. — A' Zemlin és Pétervárad körül fekvő Sergek szüntelenül-való mozgásban vagynak, és majd erre, majd amarra mozdúlnak; mely mozgásnak okát senki nem tudja. — Edgy Belgrádból botsuzatlanul hozzánk jött Görög azt beszéli, hogy Belgrádnak Bástyái és várfokai a' leg-nagyobb töltött ágyukkal vagynak meg-rakva, és a' nép csak arra figyelmez, mikor kiáltja a' kapun vigyázó Jan tsár:

tsár: A' kapunál van *Hannibál*. A' Belgrádi éjjeli lármáktól máig-is tsak alig alhatnak a' szomszéd Zemliniek, és a' *Kapitolium* várát meg-vett ludokkal éjjeli lármával kívánnyák Belgrádot meg-oltalmazni. — Noha a' Muszka-fergekről a' vala a' hir, hogy mind közönségesen téli szállásra szállottanak volna azokon kívül, mellyek a' Kubán vizén által mentenek vala; de az ujjabb hírek-szerént, a' Fő Vezér *Románzov* alatt lévő Táborhoz ellenkező parantsolat érkezett; mely-szerént annak edgy minden órán esendő tsatára kelletik készen-állani. — A' Divány-is tellyes igyekezettel azon mondatik szorgalmatoskodni; hogy Mártziusnak elejére egész Birodalma alatt lévő Táborait tökéletes számra szarparittsa, és minden Bafsái olly rendelést vettenek, hogy egészsz erejekkel ezen időre a' Tábornál jelenyenek-meg. Minden Europai és Ásiai Sergek mozgásban vagynak, és a' tsatára nagy ígéretek alatt ösztönöztetnek.

Mint a' Bánátusból *Oravitzából* tudofittatunk, itten még a' hegyeken lakó dúrva emberek között-is nyilvánóságos jelei tapasztaltatnak a' Türedelemnek. Az ide való Ó-hitű Pap *Pópavikh Péter* a' Görögöktől és Katholikusoktól közönségesen betsültetik, mint-hogy némely Németül értő Görögökkel és Oláhokkal gyakran meg-jelenik egész betsüllettel a' Katholikusoknak Isteni-tiszteleteiken. Ezen követésre méltó tselekedetre magának a' T. Püspök Urnak példája által még jobban fel-serkentenek ezen Keresztények, ki *Verfetz*ből ide meg-érkezvén a' Katholikusok templomában az imádságon és a' Sz. tanittáson meg-jelenék. A' meg-nevezett helységben az Ó-hitű Görög-vallásu gyermekek és ifjak ingyen tanittatnak, és a' szegények jövedelmeikben részt vésznek.

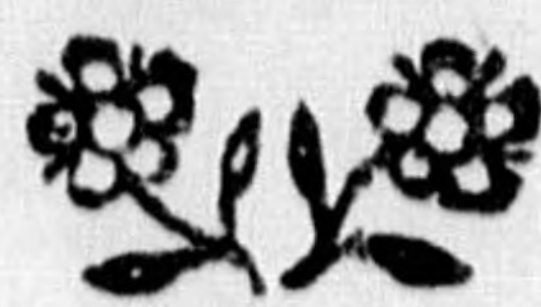

Itt nem ujjság, ha ez vagy amaz Német, O-hitű Görög szomszédját, vagy ez az elsőt, meg halva a' temető helyre késéri: közelebbről történt hogy edgy Oláh meg-hólt szegény Német szomszédjának temetősin előll a' szokott keresztet vitte, érette másokkal edgyütt könyörgött és az utolsó Requiemet a' Németekkel monta-el számára. — Nem lehet eléggé leírni, a' Német-irok egyenlő akarattal miképpen magasztallyák a' Magyar Méltóságoknak Királyok mellett való hivségek: edgyik ezek között a' következő szókkal hirdeti azoknak dicséreteket az egész Német-közönség előtt: „ A' Magyar Méltóságok, így szól ez, a' Király és Császár mellett való hiv szolgálattokat, annak egész nagysága-szerént kezdik mutatni. Örvendenek, hogy annak parancsolatait készségek által meg-előzni alkalmatosságok vagyon. Bóldog az ilyen Ország, melynek Nagygyai ilyen készek annak oltalmazására a' magok tehetségeket fel-áldozni. 's a' többi. — Minthogy a' F. Monárkha a' Lárvas és tserélt öltezetű Fársángi mulattságokat kegyelmesen meg-engedte, hogy minden ezzel való visszafélések el-távoztathassanak, a' Budai F. H. Tanács által erről igen szép rendelések hirdettettek-ki; mellyek-szerént Budán csak az Ország-házabéli Bálba lehet Maskarába meg-jelenni, és femmi különös mulató helyeken nem. — Minden némü fegyvernek bé-vitele keményen tiltatik. Senkinek Ördög, Szerzetes, vagy más ijesztő vagy ide nem illő köntösben meg-jelenni szabad nem lészni 's t. — A' Mező-Hegyési F. Ts. és K. Ménesnek és Gujának Fő Adminisztrátora Májor Tsekonits Ur az ő Felsége számára hámos lovak' és jármos barkok vásárlása véget a' Magyar Hazának nagyobb részét

rélzét fel-járván, azt mondják, hogy Mező Vásár-
helyen 4000 darabb marhát vásárlott, és két itten
lakó ado fizető Polgárnak u. m. *Kaszapnak* és *Desö-
nek* 28-ezer forintal tartozik F. Urunk rovására.
Hól van az az idegen Országi közönséges Polgár ki
az ő Királynának 28 ezer forint-ára marhát adhas-
son ugy hogy magának-is elég maradhasson. Az il-
lyen Hazánk Polgárjai nagy ditséretre méltok. —
A' Székely Régimenteknél Erdélyben igen nagy
Tifztségbéli változások és elébb mozdittások estenek,
és mind eddig sáros tavaszi idők jártanak.

Pruszszia. Hogy mind az Országot terhelő
szegények' száma meg-kevefsedjék, mind pedig a'
fegyver alatt meg-öszültt 's szolgálatra erőtlen *Márs*
fiai örökös kenyeret nyerhesenek magoknak, a' Ki-
rály 100-ezer tallért rendelvén az erőtlen katonák
számára, olly rendelést teve, hogy minden Polgári
társaságbéli Tifztvifelők, kiknek esztendei fizetések
500 forintoknál több, minden esztendőben ezen
summához bizonyos *pro-centot* adván, ki-ki az illy
erőtlen katonák között honaponként harmadfél tal-
lért kapván, a' maga születése helyére igazittasék
lakni, hól ha kolduláshoz kezdene el-fogattasék és
meg-büntettesék. A' Hollandiából visszfa érkezet
fergek a' magok meg-érkezések után 3 napokig nyug-
vának és az alatt az idő alatt Táborig 'foldot vevé-
nek. Minden Hollandiában járt Régimentnek főbb
Tifztyei a' Királytól az ugy nevezett *Pour le Merite*
Rendel meg-ajándékoztatának. Azok a' Hollandiából
vissza-jövő utban lévő Pruszszus fergek pedig,
mellyek még meg-nem érkeztenek, a' *Lippstadt*ből
Dec. 29-dikén költ tudositások-szerént, a' *Ravensz-
bergi* Grófságban és a' *Minden*i Hertzezségben meg-
ál-

állittattanak, és vissza-térő parantsolatot vettének; mivel a' Hóllandiai le-tsendefedett zenebonának némely Hazafiak szivében nagyon meg-fogant gyökerei még egészen ki-nem irtodván, némely helyeken újra kezdenek elevenedni. — Bétsben a' fél-lábbal küszöbeinkre lépett háborúról mélységes halgatásban vagynak, mivel mindenek nagy titokban tartatnak; azonban nem kételkednek benne, hogy minden órán *Hannibál* 45-ezered magával a' Belgrádi kapukon fogna kotzogtatni. A' mondatik ugyan, hogy 20-ezer Jantsárok utban vólnának Belgrádnak oltalmára; de ezt a' meszfe látó *Hannibál* észre vévén, Belgrádon alól a' Duna mellé 24-ezered magával állott, hogy ezen szándéknak gátot vethessen. A' Lengyeleknek bizonyos lépéseikből, és a' Török Vezéreknek azon rendeléseikből, mely-szerént a' magok fergeiknek keményen parantsolják, hogy a' Lengyel széleken semmi ellenséges indulatot mutatni meg-ne próbálják, némely Levelek igen roszsz itéletet huznak ki; de ezekről bizonyosabb tudósítást várunk. — Páris és Pétervára között edgy szinte tökéletességre ment edgy-mást védelmező frigről kezdtenek beszélni a' titkokat vadászó Politikusok; mely ha igaz talál lenni, tsak alig ha meg-tsalattatnak azok a' Prokátorok, kik Europa Protokholumából ugy nézik vala-ki, hogy a' Töröknek fok Törvényes Táblán folya a' Pere, és így tsak alig ha a' *Kotzi* 3 ló-farkai *Anglus* modira nem nyíratnak.